

Tulime toime ülemerereisiga

MAIE LIPLAP

Aasta tagasi sai teoks meie reis Soomemaale, mis oli ühtlasi vastukülaskäik Rauma Parkinsoni Haiguse Ühingu liikmetele, keda võtsime vastu Tartus. Reisijuht oli Airi Lautakari, kes teenindab turiste liinil Paide-Rauma ja on sealse PHÜ toetajaliige.

Reisi programm oli tihe, kuid ei kujunenud haigetele väsitavaks. Juba esimesel õhtupoolikul teekonnal Helsingist Raumasse oli meile meeldivaks ja väga vajalikuks puhkepausiks kohvitund Vana-Martti turismitalus Loimaa lähistel. Raumas majutusime pensionäride suvilas Poroholmil, kus olid ootamas tuttavad eelmisest suvest.

Üllatas tähelepanu meie kohalolu ja käekäigu vastu. Esimesel hommikul toimus meie seltsi esimehe ja grupijuhi Karmen Ilusa intervjuu kohalikus raadios.

Lõunasöögi pakkus linnavalitsuse majas linnapea Pentti Koivu. Samas oli ka ootamas ajalehereporter. Vastava artikliga ajalehe saime igaüks koduteele kaasa.

Aastal 1442 linnaõiguse saanud, praegu 38 000 elanikuga Rauma on vanuse poolest Soome kolmas linn. Linna tähtsaim vaatamisväärsus Vana-Rauma on UNESCO muinsuskaitse nimistus 1991.a. alates. Selles puumajadega vanas linnaosas elab 600 inimest. Rauma on ka kuulus pitsilinn. Muuseumis nägime pitsiniplamist ja tutvustati Rauma pitsustriga kuld- ja hõbeehete valmistamist.

Rauma tööstus on suunatud ekspordile. Kaubaveo eest hoolitseb Soome suuruselt neljas üldsadam. Rauma tehastes valmistatakse laevu, paberit, tippklassi vee-seadmeid (Oras Oy), elektroonikat, rõivaid, pakendeid ja turvaseadmeid.

Eurajõel külastasime Soome suurimat tuumaelektrijaama. Sõitsime bussiga kaljusse raiutud 650 m pikkusesse tunnelisse, mis viis meid 60 m sügavusele tuumajäätmete matmispaika. Selles kaljusaalis oli suur bassein, mille põhjas hermeetiliselt suletud tünnidest saastatud riided jms. - see kõik kaetud 17-meetrise veekihiga. Dosimeetrid näitasid, et meie sealt mingit kiirgust ei saanud.

Imetlesime Rauma üht uuemat vanadekodu ja panime kõrvataha, et kogu elamise ja hoolduse eest seal maksab patsient 80 % oma pensionist.

Tagasiteel Helsingisse tutvusime Turu ülikooli Kesksaigla Neuroloogiakliinikumi tööga parkinsoni haiguse uurimisel Soomes. Ülevaate haigla ajaloost, praegusest olukorrast ja tulevikuplaanidest andis professor Urpo Rinne, Soome juhtivaid parkinsonispetsialiste. Turu äärelinnas Hirvonsalus avati kahe aasta eest Soome Parkinsoni Haigete Liidu taastusravikeskus „Suvituuli“. Keskus asub linnast väljas 12 km looduslikult väga ilusas kohas. Keskuses paiknevad liidu ametiruumid, ööbimiskohad haigetele (28 voodit), arstikabinetid, kõikvõimalikud ravi- ja rehabilitatsiooniruumid, töökojad töövõime kindlaksmääramiseks, saal 200 inimesele, 4 konverentsisaali, arvutuskeskus, raamatukogu jne.

Hea ja soe mälestus jäi sõpradest ja ühingukaaslastest Raumas. Kindlust ja tuge annab teadmine, et meedikud on leidnud ja otsivad võimalusi selle raske haiguse kergendamiseks. Ikka rõhutati liikumisvajadust. Meiegi tulime toime ülemerereisiga. Aitäh kõigile abilistele, kes toetasid meie ülemeresõitu, eriti sponsoreid ravimifirmadest Roche, Ratiopharm ja Gedeon Richter. Sõprusuhted Rauma ühinguga said alguse tänu neuroloog Pille Tabale.